

MINKÄ VUOKSI SUOMESSA HERRATKIN KÄYTTÄVÄT SUOMEN KIELTÄ ?

Sammatin pitäjässä syntyi 150 vuotta sitten räätälinpoika, jolla oli niin hyvä pää, että hänet toimitettiin lukutielle.

Työtä tehden ja nälkää nähden tämä sarkapukuinen maalaispoika luki kuin lukikin itsensä ylioppilaaksi ja tohtoriksi saakka. Hänestä tuli Kajaanin piirilääkäri. Suomessa oli silloin koko herrassäätty ruotsin- tai venäjänkielinen. Suomen kieltä pidettiin törkeänä raakalaiskielenä, joka sopi talonpoikaismoukkain mongerrettavaksi mutta jolla oli mahdoton ilmaista mitään korkeampia ja hienompia asioita. Kouluissa, käräjillä, sanomalehdissä ja kirjoissa käytettiin pelkästään ruotsia tai venäjää.

Sammattilainen räätälinpoika Elias Lönnrot pysyi kuitenkin suomalaisena herruudestaan huolimatta. Sarkanutussa ja kontti selässä hän kierteli jalkaisin pitkin Karjalan korpikyliä. Ja hämmästykseseen hän tapasi Vienan-Karjalasta, rajan toiselta puolen laajoja suomalaiskyliä, joissa viisaat, pitkäpartaiset karjalaisukot lauloivat mahtavia muinaisaikaisia sankarirunoja. Ne kertoivat kaukaisesta itsenäisyyden ajasta, jolloin vapaat suomalaiset talonpojat kävivät sotia ja kauppaa merien takana ja elivät omaa riippumatonta elämäänsä Suomen niemellä. Ja niissä käytettiin suomen kieltä, jommoisesta siihen aikaan ei itsessään Suomessa ollut aavistustakaan: sointuvaa, selkeää ja voimakkaasti kuulijoihin tehoavaa.

Näistä muinaisrunoista ja uusista Inkeristä löytyneistä kansanrunoista Elias Lönnrot sommitteli KALEVALAN, suomalaisen kansalliseepoksen. Kun se 28.2.1835 valmistui, oli niinkuin 1000 kilon pommi olisi pudonnut keskelle Suomen ruotsalais-venäläistä kulttuurin kukkatarhaa. Eivätkö suomenkieliset suomalaiset siis olleetkaan mandottomia raakalaisia? Suomen kielellä oli siis jo tuhannen vuotta sitten luotu runoutta, jonka veroista sai hakea muinaisesta Kreikasta saakka. Minkä vuoksi Suomessa oikeastaan yläluokka puhui vieraita kieliä, kun kerran kansa laajalti rajojen takanakin käytti noin soseata suomea?

Suomen kansan kieli nousi uuteen arvoon. Rohkeat nuoret miehet alkoivat jo silloin, 100 vuotta sitten, julistaa ohjelmaa, joka nykyisenä aikana vihdoinkin on toteutumassa:

Nouse, riennä, Suomen kieli,
korkealle kaikumaan!
Yksi mieli, yksi kieli -
niissä on suoja Suomenmaan!

Äänisjärvi, Pohjanlahti,
Ruijan rannat, Vienan suu -
siin' on suomalainen mahti,
jok' ei oo kenenkään muun!

U t i s k a t s a u s

28.2.1942 klo 6.

ÄÄNISJÄRVEN JA SEESJÄRVEN VÄLILLÄ on torjuttu vihollispatoljoonan hyökkäys. 400 ryssää on kastunut pari päivää kestäneissä taisteluissa. Samalla suunnalla käydyssä ilmataistelussa ammuttiin 6 vihollishävittäjää alas ja vaurioitettiin kolmea. Yksi oma kone menetettiin, mutta ohjaaja pelastui laskuvarjolla puolelleen.

KRIMIN NIEMENMAALLA saksalaiset ovat torjuneet ryssien hyökkäykset.

HARKOVIN ITÄPUOLELLA saksalaiset ovat hyökänneet menestyksellisesti ryssien aseisiin.

JAPANILAISET ovat vahvistamattoman tiedon mukaan Rangoonin esikaupungeissa. Sumatran länsirannikolla on vallattu tärkeä Benkalenin tukikohta. METALLI- JA KUMIKERÄYS on jo tuottanut tuhansia kiloja useissa Suomen kaupunkeissa.

TÄNSKÖSUMAN VEIKKAUKSESSA kuuluu eräs III patoljoonan lähetti saaneen viime kierroksella.

2.Kpk. 3652.
Val ups.